

51. NATJECANJE MLADIH TEHNIČARA
Školsko natjecanje

Tehnička kultura, 7. razred

PISMENI ZADACI

I skupina zadataka

Zadaci ove skupine su istinite ili neistinite tvrdnje. Ako je tvrdnja istinita zaokruži DA, a ako nije zaokruži NE.

1. Skica je crtež nacrtan priborom za tehničko crtanje.

DA

NE

2. Tehnologija je slijed postupaka kojima se proizvodi određena tehnička tvorevina.

DA

NE

3. Smjese metala s drugim metalima ili nemetalima nazivamo slitine ili legure.

DA

NE

4. Format papira A1 osam puta je veći od formata A4.

DA

NE

5. Strojni elementi vijak i matica koriste se za nerastavljive veze strojnih dijelova.

DA

NE

6. U procesu lemljenja ne tali se osnovni materijal.

DA

NE

II skupina zadataka

Uz svaki zadatak ove skupine ponuđeno je četiri odgovora od kojih je samo jedan ispravan. Za svaki zadatak zaokruži slovo koje pripada točnom odgovoru.

7. Legura ili slitina je mješavina dvaju ili više metala ili metala i nemetala. Na donjem popisu slitina je:

- a) bakar
- b) aluminij
- c) željezo
- d) bronca
- e) kositar

8. Kotiranje je:

- a) crtanje bez pribora za tehničko crtanje
- b) crtanje u mjerilu
- c) unošenje mjera u tehnički crtež
- d) crtanje presjeka
- e) crtanje priborom za tehničko crtanje

9. Čvrstoća je važno mehaničko svojstvo metala, a predstavlja:

- a) otpornost metala na prodiranje stranog tijela u njegovu strukturu
- b) sposobnost elastičnog deformiranja
- c) otpornost metala na pojavu loma ili deformacije
- d) otpornost na koroziju
- e) sposobnost plastičnog deformiranja

10. Školske bilježnice najčešće su formata:

- a) A4
- b) A3
- c) A6
- d) A2
- e) A0

11. Za crtanje po metalu koristi se:

- a) tvrda olovka
- b) tehnička olovka
- c) crtaća igla
- d) meka olovka
- e) tuš

III skupina zadataka

Zadaci ove skupine su rečenice kojima nedostaje jedna riječ. Da bih rečenica bila potpuna upiši odgovarajuću riječ na mjesto gdje nedostaje.

12. Dvije su osnovne vrste osigurača: _____ i _____.

13. Zakovice su strojni elementi za spajanje strojnih dijelova u _____ vezu.

14. Nagriženost površine kovina, zbog kemijskog međudjelovanja s okolnim tvarima, nazivamo

_____.

15. Generator je stroj u kojem se _____ energija pretvara u _____ energiju.

16. Otpornost materijala na prodiranje drugog materijala u njegovu strukturu nazivamo

_____.

IV skupina zadataka

Pridruži odgovarajuće tvrdnje kako je to u svakom zadatku navedeno.

17. Uz svaku vrstu crte u lijevom nizu upiši slovo kojim je označena njena namjena.

- 1. Isprekidana crta _____
- 2. Puna uska crta _____
- 3. Crta-točka-crta _____
- 4. Puna široka crta _____

- a) vidljivi bridovi
- b) nevidljivi bridovi
- c) mjernice
- d) središnjice

18. Uz svaku vrstu slitine upiši slovo kojim je označen njen sastav u desnom nizu.

1. Mjed	_____	a) olovo i kositar
2. Bronca	_____	b) bakar i cink
3. Lem	_____	c) bakar i kositar
4. Čelik	_____	d) željezo i ugljik

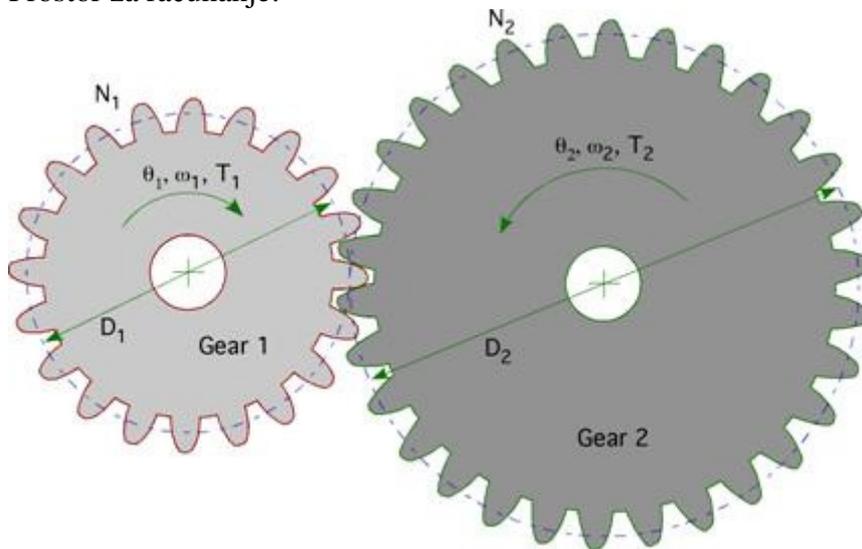
19. U kojem mjerilu valja nacrtati automobil dugačak četiri metra ako crtamo na papiru formata A4? Treba izabrati najveće mjerilo u kojem automobil stane na format A4 (samo pogled s boka). Koja je duljina automobila na crtežu? Kojih je dimenzija format A4?

Umanjena mjerila: 1:2, 1:5, 1:10, 1:20, 1:50, 1:100, 1:200, 1:500, 1:1000, 1:2000, 1:5000, 1:10000

20. Dopuni tablicu podacima koji nedostaju o zupčanom prijenosniku sa crteža (izbroji broj zuba, zatim izračunaj brzinu vrtnje i zakretni moment pogonskog zupčanika).

	Pogonski zupčanik	Gonjeni zupčanik
Broj zubaca		
Brzina vrtnje	$N_1 =$	$N_2 = 220 \text{ o/min}$
Zakretni moment		6 Nm

Prostor za računanje:

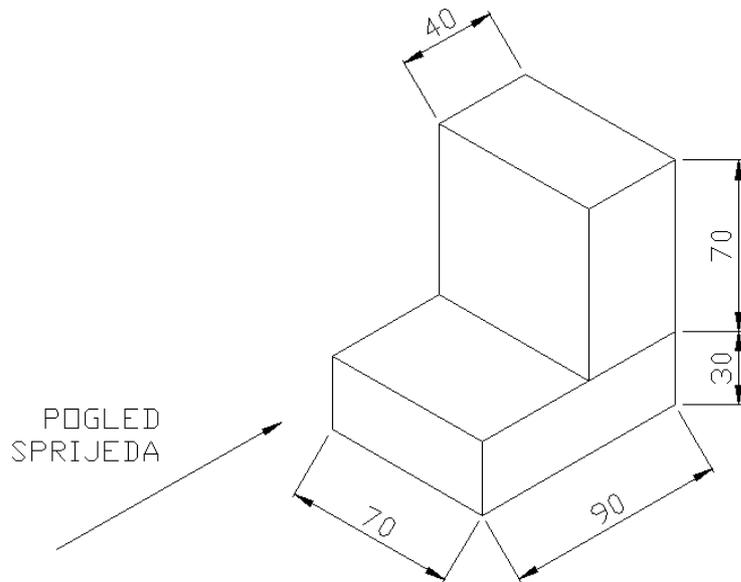

V skupina zadataka

Zadatke ove skupine rješavat ćete prema uputi, a rješenje upisati na određenom mjestu.

21. Skiciraj cijev duljine 150 mm, vanjskog promjera 50 mm i debljine stjenke 5 mm.
Skiciraj u dvije projekcije (nacrt i bokocrt). Pridaj pozornost širini crta (koristi dvije širine).

22. Nacrtaj i kotiraj pravokutne projekcije tijela koje čine dva kvadra (vidi crtež!).
Projekcije nacrtaj u mjerilu 1:2. Crtaj pomoću pribora za tehničko crtanje.

ŠKOLSKO NATJECANJE MLADIH TEHNIČARA 2009. godine
(7. razred)

Rješenja testa

1. skupina pitanja

1. NE
2. NE
3. DA
4. DA
5. NE
6. DA

Bodovanje: točan odgovor – 1 bod

2. skupina pitanja

7. d) bronca
8. c) unošenje mjera u tehnički crtež
9. c) otpornost metala na pojavu loma ili deformacije
10. a) A4
11. c) crtaća igla

Bodovanje: točan odgovor – 1 bod

3. skupina pitanja

12. Dvije su osnovne vrste osigurača: automatski i rastalni.
13. Zakovice su strojni elementi za spajanje strojnih dijelova u nerastavljivu vezu.
14. Nagriženost površine kovina, zbog kemijskog međudjelovanja s okolnim tvarima, nazivamo korozijom (hrđom).
15. Generator je stroj u kojem se mehanička (kinetička) energija pretvara u električnu energiju.
16. Otpornost materijala na prodiranje drugog materijala u njegovu strukturu nazivamo tvrdocom.

Bodovanje: točan odgovor – 1 bod

4. skupina pitanja

17.	1. Isprekidana crta	<u>b)</u>	a) vidljivi bridovi
	2. Puna uska crta	<u>c)</u>	b) nevidljivi bridovi
	3. Crta-točka-crta	<u>d)</u>	c) mjernice
	4. Puna široka crta	<u>a)</u>	d) središnjice

Bodovanje: dva točna rješenja 1 bod, četiri točna rješenja 2 boda (jedno točno rješenje 0 bodova)

18.   1. Mjed   b)   a) olovo i kositar
        2. Bronca   c)   b) bakar i cink
        3. Lem   a)   c) bakar i kositar
        4. Čelik   d)   d) željezo i ugljik

Bodovanje: dva točna rješenja 1 bod, četiri točna rješenja 2 boda (jedno točno rješenje 0 bodova)

19. Treba automobil nacrtati u mjerilu 1:20. Automobil je dugačak 4000 mm.

$$4000:20=200$$

Dakle, auto će na papiru biti dug 200 mm ako ga nacrtamo u mjerilu 1:20.

Dimenzije formata A4 su 297x210 mm.

Bodovanje: 2 boda – jedan za mjerilo i duljinu automobila na crtežu, a drugi bod za dimenzije formata A4.

20.

	Pogonski zupčanik	Gonjeni zupčanik
Broj zuba	$z_1=20$	$z_2=30$
Brzina vrtnje	$N_1=330 \text{ o/min}$	$N_2=220 \text{ o/min}$
Zakretni moment	$M_1=4 \text{ Nm}$	$M_2=6 \text{ Nm}$

$$N_1/N_2=z_2/z_1$$

$$N_1=N_2 \cdot z_2/z_1$$

$$N_1=220 \cdot 30/20=330 \text{ o/min}$$

$$M_1/M_2=z_1/z_2$$

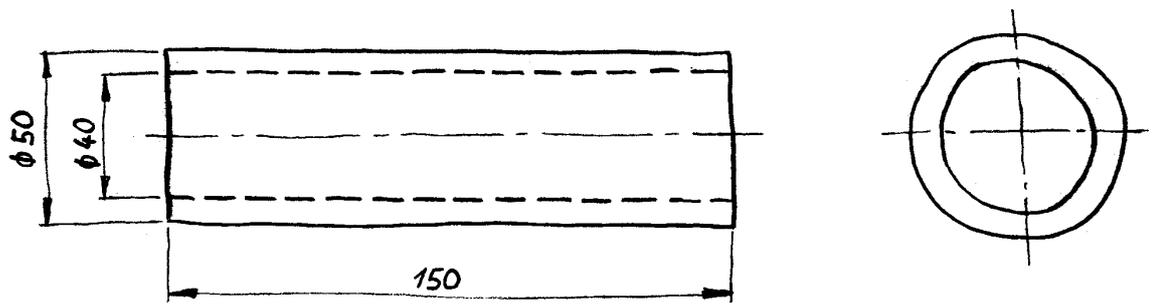
$$M_1=M_2 \cdot z_1/z_2$$

$$M_1=6 \cdot 20/30=4 \text{ Nm}$$

Bodovanje: 2 boda – jedan bod za N_1 , a drugi bod za M_1 .

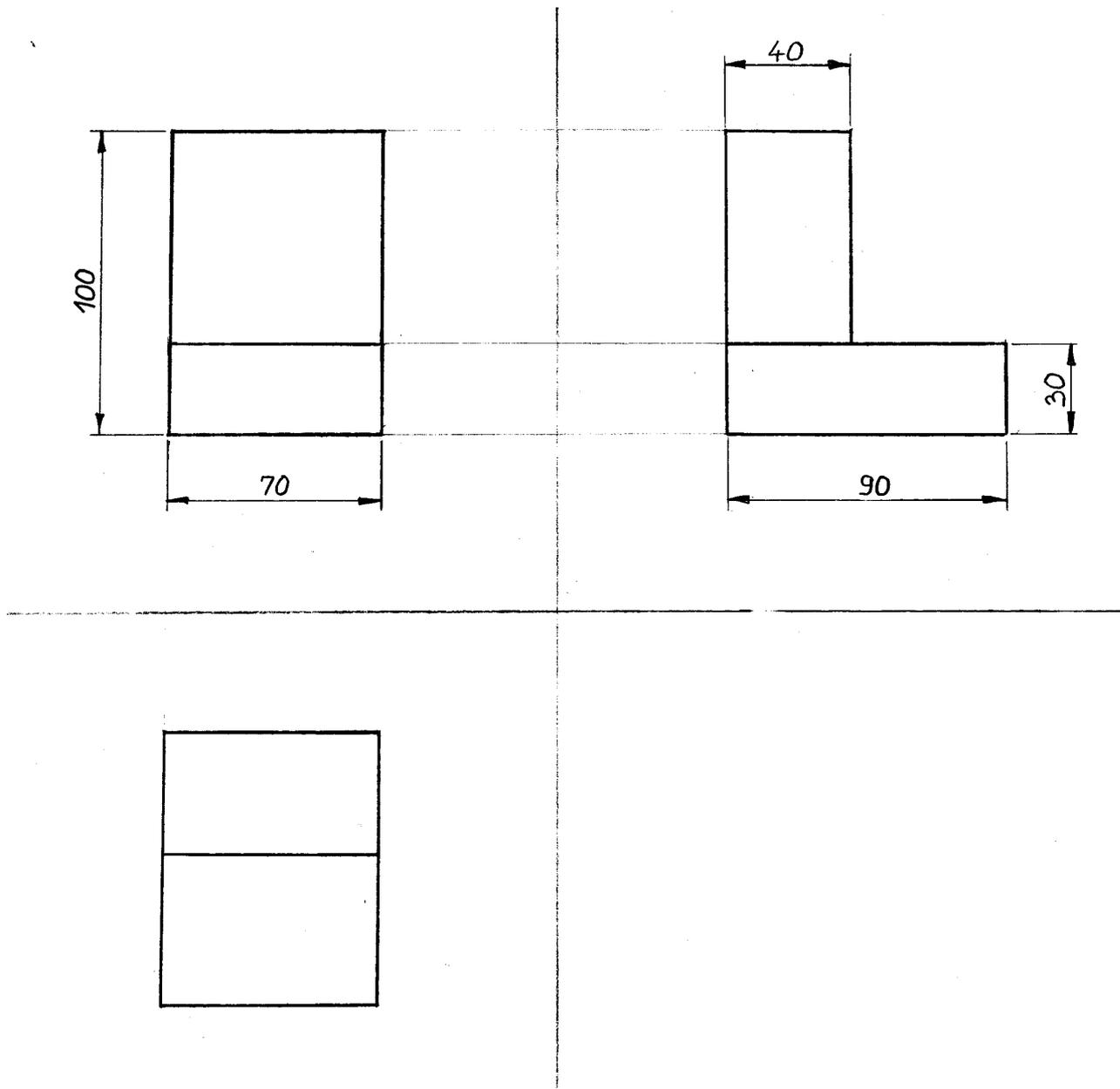
5. skupina pitanja

21. Primjer rješenja:

Bodovanje: 3 boda - po 1 bod za pravilno skiciranje, za pravilno kotiranje i za urednost.

22. Primjer rješenja:

Bodovanje: 3 boda - po 1 bod za točnost projekcija (uključujući i mjerilo), za međusobni odnos projekcija (tlocrt točno ispod nacрта, bokocrt zdesna nacrtu) te za kotiranje.